

Τι είδε ο φαντάρος στην παλιά Λευκωσία;

Γράφει η Μαίρη Αδαμοπούλου

Ένας Ελλαδίτης φαντάρος περιπλανιέται στην παλιά Λευκωσία μόλις άνοιξε η Πράσινη Γραμμή. Η ματιά του απροκατάληπτη, στοχαστική, διεισδυτική αποτυπώνεται με λίγα λόγια και πολλές εικόνες σε ένα μικρό λεύκωμα-κόσμημα.

Ρόπτρα που δεν έχουν χτυπήσει εδώ και χρόνια πάνω σε πόρτες σφραγισμένες. Γράμματα που έμειναν σκαλωμένα στα κάγκελα χωρίς να βρουν παραλήπτη. Δρόμοι με αρχοντικά που κάποτε έσφυζαν από ζωή και σήμερα κρύβουν πόρνες. Εικόνες από τη μοναδική διχοτομημένη πόλη της Ευρώπης, τη Λευκωσία, όπως την αντίκρουσε ένας Ελλαδίτης φαντάρος τα ζεστά μεσημέρια του Αυγούστου.

Πίσω από την ιδέα βρίσκεται ο Τάσος Σιδέρης, που δεν διεκδικεί δάφνες ούτε επαγγελματία φωτογράφου ούτε λογοτέχνη. Η συνάντησή του με την Κύπρο καρμική, ως φοιτητή μέσα από την πρώτη του αρχαιολογική ανασκαφή, αλλά και ως φαντάρου στο «μαύρο» στρατόπεδο της ΕΛΔΥΚ. Αφορμή η πρόταση μιας φίλης του, να τραβήξει για χάρη της μερικές φωτογραφίες της παλιάς πόλης τον Δεκαπενταύγουστο του 2003, λίγο καιρό μετά το άνοιγμα της Πράσινης Γραμμής.

Το αποτέλεσμα είναι μια σειρά από καρέ γεμάτα μελαγχολία από γωνιές της πόλης που εγκαταλείφθηκαν. Εικόνες που ο χρόνος μοιάζει να πάγωσε: δρόμοι κομμένοι από τα οδοφράγματα, παράθυρα σφαλισμένα, καφενεία αμπαρωμένα, κτίρια ερειπωμένα, στα οποία η είσοδος απαγορεύεται «ίσως επειδή τα φαντάσματα δεν έχουν εξευμενιστεί ακόμη», όπως σημειώνει ο συγγραφέας μιναρέδες κι εκκλησιές στην ίδια αυλή. «Η εκκλησία του Αγίου Σάββα με τα ενετικά και φράγκικα στοιχεία και την πέτρα την κίτρινη της Λευκωσίας- το χρώμα που 'ναι πάντα η ίδια, ανεξάρτητα από κατακτητές», το σπίτι του δραγουμάνου Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, μια ξεχασμένη ραπτομηχανή πίσω από μια βιτρίνα με τη λευκή κουβαρίστρα ακόμη καρφωμένη πάνω της, «ένα δρομάκι πίσω από την αρχιεπισκοπή με διαβατικό, που βγάζει στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, αυτό το φημισμένο σχολείο όπου φοίτησε και ο Μακάριος», «μια μικρή βιοτεχνική γειτονιά, αναπαλαιωμένη και καθαρή, κρύβει καλά τον πόνο της στα κρεμασμένα ανθάκια»... Γιατί όμως να σταθεί κάποιος σ' ετούτη τη σεμνή έκδοση (που πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Ιδρύματος Ι.Φ. Κωστοπούλου) για τη λησμονημένη Λευκωσία; Όχι μόνο για τις έγχρωμες φωτογραφίες που δεν εστιάζουν μόνο σε «διάσημα» κτίρια και γωνιές της παλιάς πόλης. Ούτε μόνο για τις ποιητικές, ευρηματικές σε ορισμένες περιπτώσεις, λεζάντες που τις συνοδεύουν. Αλλά επειδή το όλο εγχείρημα υπογράφεται από έναν άνθρωπο νέο, που δεν έζησε τον Αττίλα και τη διχοτόμηση, αλλά είδε, άκουσε, οσμίστηκε και κατέγραψε τα πράγματα από μια διαφορετική, αν και όχι αποφορτισμένη συγκινησιακά, οπτική.

**Εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ
22 Νοεμβρίου 2008**

Στην παλιά Λευκωσία... με τη ματιά ενός φαντάρου

Παρουσιάζουν ο ΝΙΚΟΣ ΝΤΟΚΑΣ και ο ΒΑΣΙΛΗΣ Κ. ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ

ΤΑΣΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

Νοσταλγική περιδιάβαση στους έρημους δρόμους της ελεύθερης Λευκωσίας από έναν φαντάρo που υπηρέτησε στη μεγαλόνησο ως στρατιώτης πεζικού της Ελληνικής Δύναμης Κύπρου. Ο Τάσος Σιδέρης όμως δεν ήταν απλώς ένας φαντάρος, είχε σπουδάσει Αρχαιολογία και Προστασία μνημείων στην Αθήνα, προτού βρεθεί απέναντι στην παλιά Λευκωσία με μια φωτογραφική μηχανή στα χέρια του, σε ώρες μεσημβρινής σχόλης. Τα αποτελέσματα αυτών των περιπλανήσεων τα έχει αποτυπώσει σε τούτο το λεύκωμα, όπου κάθε φωτογραφία σχολιάζεται λιτά. Δίγλωσσο.

Μτφρ. αγγλικά: Yvette Varvaressou «Το Ροδακινό», σελ. 68, ευρώ 14

Από την εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
17 Οκτωβρίου 2008

Στην παλιά Λευκωσία... με τη ματιά ενός φαντάρου

Κύριος Συγγραφέας: **Σιδέρης, Τάσος**

Εκδοτικός Οίκος: **Το Ροδακίό**

Έτος έκδοσης: **2008**

Σελίδες: 65

Η παλιά Λευκωσία -όπως πολλές πόλεις με παρελθόν- έχει μια ατμόσφαιρα πυκνή, γοητευτική και πνιγηρή συνάμα, μια ατμόσφαιρα που σίγουρα γεννά την επιθυμία στον επισκέπτη να την περπατήσει ξανά και ξανά. Τι βρίσκει, όμως, άραγε ένας φαντάρος σ' αυτή την πόλη; Τα μεσημέρια των εξόδων του τα περνάει προσπαθώντας να αποκωδικοποιήσει χνάρια παλιά, καθρεφτίζοντας την ίδια στιγμή σε αυτά τα χνάρια τα δικά του "φανταρικά" συναισθήματα... Το λεύκωμα με τίτλο "Στην παλιά Λευκωσία... με τη ματιά ενός φαντάρου" σίγουρα δεν αποτελεί ιστορική καταγραφή ούτε επιστημονική περιήγηση. Εγείρει το ενδιαφέρον, όμως, καθώς μέσα από μικρές λεπτομέρειες της έρημης πόλης, υπό το πρίσμα μιας στρατιωτικής και καθόλου εύκολης ψυχολογίας, πλάθεται ένα μικρό οδοιπορικό, αφαιρετικό αν και πλήρες, σχεδόν ποιητικό. Άλλοτε σε ταξιδεύει στις μέρες μιας ειρηνικής πόλης και άλλοτε σε φέρνει μπροστά στα αδιέξοδα της πραγματικότητας, με τρόπο αφοπλιστικό και τόνο λυρικό. Σε όσους, αδιάβρωτοι από τα συμφέροντα, φαντάζονται την ιδανική αναβίωση της πόλης και ονειρεύονται να δουν κάποια μέρα τα περίφημα τείχη της αδιάσπαστα, τούτο το λεύκωμα διεκδικεί μια θέση στην καρδιά τους αφού γι' αυτούς έχει φτιαχτεί.

Από το site **allbooks**